

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräistä valtion toimenpiteistä Valvilla Oy:n rahoitusaseman tukemiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että valtionenemmis-
toisen Valvilla Oy:n jatkuvan toiminnan turvaa-
miseksi valtioneuvosto oikeutettaisiin määräämil-
lään ehdoilla ottamaan valtion vastattavaksi yhtiön
ennen vuotta 1985 ottamia lainoja yhteensä
enintään 150 miljoonan markan määrästä. Velko-
jien kanssa tehtävissä sopimuksissa valtion edelly-
tetään saavan vähintään aikaisempia takaisinmak-

suehtoja vastaavan aseman. Rahoitusjärjestelyt
tulisivat kohdistettaviksi ensi sijassa kiinnitettyihin
velkoihin.

Lakiehdotus liittyy vuoden 1985 ensimmäiseen
lisämenoarvioesitykseen, ja laki on tarkoitettu
tulemaan voimaan välittömästi sen jälkeen, kun
eduskunta on sen hyväksynyt.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotukset

Valvilla Oy on vuonna 1978 perustettu tekstiili-
teollisuutta harjoittava osakeyhtiö, jonka osake-
ista yli 99 % on valtion omistuksessa. Yhtiön
tuotantotoiminta on perustettu aikaisemmin tap-
piolisesti toimineiden kahden villateollisuuden
tuotantolaitoksen toiminnan pohjalle. Kehittä-
mis- ja rationalisointitoimista huolimatta Valvilla
Oy:n toiminta on kuitenkin jatkunut tappiollise-
na. Jatkuvat vaikeudet ovat pitäneet yllä epävar-
muutta yhtiön tulevaisuudesta, mitä valtion toi-
menpitein on pyritty lieventämään korottamalla
osakepääomaa, myöntämällä valtion takauksia
velkasitoumusten vakuudeksi sekä eräin muin
valtion tukitoimenpitein. Yhtiön toimintaa ei
kuitenkaan ole saatu kannattavaksi. Erityisesti
yhtiön tulosta ovat rasittaneet suuret korkome-
not, jotka johtuvat yhtiölle perustamisvaiheessa
jääneiden velkojen määrästä. Tämä määrä on
edelleen kasvanut heikon tulo- ja rahoituksen joh-
dosta. Yhtiön käyttökate ei ole riittänyt korkoku-
lujen kattamiseen, jotka vuonna 1984 brutto-
määräisinä olivat yli 11 % liikevaihdosta. Yhtiön

velkojen kokonaismäärä oli vuoden 1984 lopulla
noin 293 miljoonaa markkaa.

Vuoden 1984 kolmannen lisämenoarvion mää-
rärahan turvin toteutetun osakepääomajärjestelyn
tarkoituksena oli selvitystilanteen välttäminen. Yhtiön
rahoitustilanteen tervehdyttämiseksi se ei kuitenkaan
ole riittävä. Hallitus onkin selvittänyt Valvilla Oy:n
toiminnan jatkamisen edellytyksiä, jolloin lähtökohtana
on ollut, että yhtiön toiminnan jatkamista valtion
jatkuvan tuen varassa tai toistuvasti selvitystilanteen
uhan alaisena ei voida enää pitää perusteltuna. Tässä
yhteydessä on ilmennyt, ettei koko yhtiön myyminen
ole toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. Selvityksessä on
tutkittu, millaiset ovat Valvilla Oy:n toiminnan
kannattavuuden edellytykset sekä mitä toiminta-
vaihtoehtoja omistajalla on käytettävissään ja mitkä
ovat niiden vaikutukset. Tällöin on myös otettu
huomioon, mitä kaupapoliittisia, työlli-
syyteen liittyviä ja puolustustaloudellisia näkö-
kohtia tulee pitää silmällä yhtiöön kohdistuvia
tavoitteita asetettaessa.

Selvitysten perusteella hallitus on päättänyt
vaihtoehtoon, jonka mukaisesti yhtiön toimintaa

jatketaan, sen toimintaa saneerataan saattamalla loppuun jo päätetyt operatiiviset toimet ja rahoitusrakennetta kevennetään siirtämällä osa yhtiön veloista valtion vastattavaksi. Näin menetellen ja suunniteltujen saneeraustoimien onnistuessa näyttäisivät edellytykset riittävän kannattavalle toiminnalle osakeyhtiömuodossa olevan mahdolliset. Edellytysten säilyttäminen tulisi tämän jälkeen olemaan yhtiön asia.

Järjestelyä on hallituksen käsityksen mukaan pidettävä tarjolla olevista vaihtoehdoista tarkoituksenmukaisimpana. Muut vaihtoehdot edellyttäisivät valtiolta suurempaa rahallista sitoumusta ja aiheuttaisivat myös sellaisia äkillisiä muutoksia yhtiön toimintaan, joiden nettovaikutus olisi monin tavoin ehdotettua ratkaisua negatiivisempi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksen mukaan valtion vastattavaksi voitaisiin ottaa yhtiön ennen vuotta 1985 otettuja velkoja enintään 150 miljoonan markan yhteismäärästä näille vuoden 1985 alusta lukien tulevine lyhennyksineen ja korkoineen. Velkojen yksilöinti, ehdot ja yhteismäärä tulisivat jäämään velkojen kanssa käytävien neuvottelujen varaan.

Valvilla Oy:n velkojen kokonaismäärästä vuoden 1984 lopulla oli vajaat 89 miljoonaa markkaa lyhytaikaista lainaa ja 38 miljoonaa markkaa eläkelainoja. Obligaatiolainoja, pitkäaikaisia yleispanttaukseen perustuvia kiinnitettyjä velkakirjalainoja ja muita sijoituslainoja yhtiöllä oli vuoden 1984 lopulla yhteensä noin 166 miljoonaa markkaa. Näistä sijoituslainoista järjestelyllä voitaisiin siten kattaa enintään noin 90 %. Yhtiö tulisi tällöin vuonna 1985 vapautumaan noin 9,7 miljoonan markan kuoletusten ja 11,6 miljoonan markan korkojen maksusta. Vuonna 1986 mainitut määrät tulisivat olemaan 20,2 miljoonaa ja 14,5 miljoonaa markkaa sekä vuonna 1987 vas-

taavasti 23,2 ja 12,2 miljoonaa markkaa, laskeakseen sen jälkeen tasaisesti takaisinmaksuaikataulun edellyttämiä kuoletuksia vastaavasti. Valtiolle järjestelyssä tulisivat siirtymään enintään samansuuruiset velvoitteet, joiden lopullinen määrä sekä mahdollisesti tarkistettavat takaisinmaksuehdot määräytyisivät velkojen kanssa käytävissä neuvotteluissa. Valtion ottaessa vastatakseen yhtiön veloista edellytettäisiin samalla, että kysymykseen tulevien velkojen osalta kiinnitettyjä velkakirjoja vapautetaan määrä, joka vastaa lainan voimassaolevan valtiontakauksen ylittävää osuutta.

Valtiontaloudelle ratkaisusta aiheutuvia raskautuksia arvioitaessa on toisaalta otettava huomioon, että Valvilla Oy:n tuotteisiin perustuva vienti Neuvostoliittoon työllistää välittömästi tai välillisesti noin 2 500 henkilöä. Viennin kotimaisuusastetta koskevien säännösten johdosta nykyinen villakankaisiin ja -lankoihin perustuva vienti loppuisi, jos yhtiön tämä tuotanto lopetettaisiin. Tuotannon loppuessa tai olennaisesti supistuessa ei kaikkien työttömäksi jäävien henkilöiden työllistäminen tekstiili- ja vaatetusteollisuudessa tai muiden toimialojen tuotannossa ole mahdollista. Erityisen vaikeaksi työllisyysongelma muodostuisi kehitysalueilla. Myös kauppapoliittisten jatkuvus- ja luotettavuusnäkökohtien vuoksi ei ainkaan runkosopimuskaudella 1986—1990 tulisi ottaa lähtökohdaksi Neuvostoliiton viennin supistamista. Yhtiön tuotannosta viedään Neuvostoliittoon välillisesti tai välittömästi noin puolet, jonka tuotannon säilyttämistä voidaan perustella sekä työllisyyspoliittisilla että kauppapoliittisilla syillä. Puolustustaloudelliselta näkökannalta yhtiön tuotantokapasiteetin säilyttämistä on samoin pidettävä perusteltuna ja toivottavana.

Valvilla Oy:n rahoitusaseman kokonaisjärjestelyihin liittyy myös erikseen eduskunnalle annettava hallituksen esitys 20 miljoonan markan ta-kausvaltuuksien myöntämisestä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

Valvilla Oy:n rahoitusasemaa koskevan järjestelyn toteuttamiseksi ehdotetaan annettavaksi laki, jolla valtioneuvosto oikeutettaisiin antamaan

sitoumuksia Valvilla Oy:n velkojen maksamisesta yhtiön velkojille. Asiaa koskeva sopimus perustuisi vapaaehtoisuuteen, ja lailla ainoastaan määriteltäisiin sen menettelyn edellytykset, jolla valtio voisi sopimusosapuolena sitoutua velkavastuu-

seen Valvilla Oy:n puolesta. Sopimukset tulisivat tehtäväksi kunkin velkojan ja yhtiön sekä valtion kesken.

Lain soveltamisalaa koskevassa 1 §:ssä todeetaan tukitoimenpiteiden päämäärä eli Valvilla Oy:n rahoituksellisen aseman helpottaminen yhtiön toiminnan jatkuvuuden edellyttämälle tasolle. Lain 2 §:ssä määriteltäisiin ne yleiset edellytykset, joilla valtioneuvostolla olisi valta ottaa valtion vastattavaksi Valvilla Oy:n velkoja. Valtuudet koskisivat vain yhtiöllä ennen vuoden 1985 alkua olleita velkoja, joista valtion vastattavaksi voitaisiin ottaa enintään 150 miljoonaa markkaa. Mikäli valtion vastattavaksi tultaisiin ottamaan ulkomaanvaluuttamääräisiä velkoja, tulisi niiden määrä ehdotuksen 4 §:n mukaan laskettavaksi sitoumusta annettaessa voimassa olleen valuuttakurssin mukaan. Valtion vastuu velan takaisinmaksamisesta ja sille kertyvistä koroista alkaisi kyseisestä ajankohdasta, mutta ehdotetun lain 2 §:n 1 momentin perusteella valtio voisi lisäksi korvata yhtiölle jo ennen lain voimaantuloa mainituista lainoista vuonna 1985 suoritettut korot ja mahdolliset lyhennyserät. Asian luonteesta johtuen valtion suorituksille ei tulisi kuitenkaan määrätä korkoa.

Kunkin lainan takaisinmaksusta edellytetään 3 §:ssä tehtäväksi erillinen kirjallinen sopimus, jossa sopijapuolina ovat yhtäältä kukin velkoja ja toisaalta uusi ja entinen velallinen eli valtio ja Valvilla Oy. Edellytyksenä sopimuksen tekemiselle olisi, ettei valtio tulisi entistä velallista eli yhtiötä heikompaan asemaan velan takaisinmaksun ehtojen osalta.

Esitys vastaa vuoden 1984 kolmannessa lisämenoaarviossa osoitetun Valvilla Oy:n osakepääoman korottamista koskevan määrärahan perusteluja, joissa todettiin eduskunnalle tultavan myöhemmin antamaan esitys Valvilla Oy:n rahoitusaseman järjestämisestä.

2. Voimaantulo

Lakiehdotuksen mukaisiin järjestelyihin on tarkoitus ryhtyä ensi tilassa lain tultua voimaan. Laki tultaisiin siksi saattamaan voimaan välittömästi sen tultua hyväksytyksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

eräistä valtion toimenpiteistä Valvilla Oy:n rahoitusaseman tukemiseksi

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Valvilla Oy:n jatkuvan toiminnan turvaamiseksi yhtiön rahoitusasemaa helpotetaan valtion toimenpitein siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Valtioneuvostolla on oikeus antaa sitoumuksia siitä, että valtion varoista maksetaan valtioneuvoston tarkemmin määräämin ehdoin Valvilla Oy:n velkojille yhtiön ennen vuotta 1985 ottamia lainoja yhteensä enintään 150 miljoonan markan lainapääoman määrästä sille tulevine korkoineen.

Valtioneuvosto voi myös päättää, että valtion tulo- ja menoarvion otettavan määrärahan rajoissa Valvilla Oy:lle korvataan yhtiön suorittamat 1 momentissa takoitettujen lainojen vuonna 1985 erääntyneet lyhennykset ja korot.

3 §

Valtion 2 §:ssä tarkoitetun vastuun tulee perustua velkojan kanssa Valvilla Oy:n suostumuksella tehtävään kirjalliseen sopimukseen, jossa yhtiö vapautetaan lainan takaisinmaksuvelvoitteesta ja jossa valtio sitoutuu maksamaan lainan pääoman ja sille tulevan koron. Sopimuksessa valtio voi sitoutua enintään samaan korkoon ja vähintään yhtä pitkään takaisinmaksuaikaan kuin Valvilla Oy on kysymyksessä olevan lainan osalta sitoutunut.

4 §

Ulkomaan rahan määräisen lainan vasta-arvo lasketaan valtion sitoumusta annettaessa voimassa olleen Suomen Pankin asianomaisen valuutan myyntikurssin mukaan.

5 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1985.

Helsingissä 3 päivänä toukokuuta 1985

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri Jermu Laine